

Актуально

Профспілка: справи  
мирні, справи воєнні

Волонтерство  
як поклик часу



30 листопада 2022 | № 10-11  
(1538-1539)

# НОВИНИ ЧАЕС

Офіційна газета ДСП «Чорнобильська АЕС»

## Шість років

## під захистом

## НБК



**Чорнобильську АЕС спіткала велика втрата. 23 листопада на 59-му році пішов з життя директор технічний (-головний інженер) Чорнобильської АЕС Андрій Олександрович Білик.**

*«Він був чудовою людиною та надзвичайним професіоналом, — розповів про Андрія Олександровича виконувач обов'язків генерального директора ДСП ЧАЕС Валерій Сейда. — На нього завжди можна було покластися — у будь-яких питаннях. З ним завжди відчував, що робочі тили захищені. Мені особисто, колективу, підприємству — нам всім буде його дуже сильно не вистачати».*

Професіоналізм Андрія Білика одноставно відмічають усі, кому доводилося із ним працювати, і це не дивно: він детально знав увесь виробничий процес, оскільки фактично все своє життя віддав ЧАЕС, куди прийшов працювати одразу після закінчення навчання у Горьківському політехнічному інституті — у квітні 1987 року. Починав на посаді інженера з управління реактором на третьому блоці, а вже за рік був призначений старшим інженером з управління реактором в РЦ-1.

Ще за два роки став старшим інженером з управління блоком, а ще за рік, у 1991-му — заступником начальника зміни блоку.

У 1993-му він вже начальник зміни станції. Працівники ядерних енергетичних об'єктів знають, яких високих професійних якостей вимагає ця посада. На той час йому виповнилося усього 29 років.

*«Якщо охарактеризувати Андрія Олександровича двома словами, то я б обрав слова ПРОФЕСІОНАЛ та ЛЮДИНА. Він був надзвичайно вимогливий — як до себе, так і до інших. Водно-*

*час до нього можна було звернутися із будь-яким питанням, із будь-якою проблемою, і я не можу згадати випадку, коли він не з'ясував усі деталі, не розібрався, щось забув. З ним і спілкуватися було приємно, оскільки був коректним, уважним і доброзичливим співрозмовником. Важко про нього казати «був», — так згадує свого керівника заступник директора технічного (з інфраструктури) Сергій Кондратенко.*

У 2000-му Андрій Олександрович був вже заступником головного інженера з безпеки та радіаційного захисту. З листопада 2005 і до останнього дня, протягом довгих 17 років працював директором технічним (-головним інженером) ДСП ЧАЕС.

*«Він запам'ятається як Головний Інженер з великої літери. Обізнаний та професійний. Правильна людина на правильному місці. Він як ніхто міг і підказати, і дати вчасну настанову, і згуртувати людей для виконання завдань, якої б складності вони не були», — зазначив заступник директора технічного (з експлуатації) Олександр Тітарчук.*

Колективу ВМCI також довелося чимало співпрацювати та спілкуватися із Андрієм Олександровичем. В нашій пам'яті він залишиться людиною, дотепною, фаховим співрозмовником, цікавим гостем наших статей, відео та радіоефірів. І тим болісніше й гостріше відчувається втрата.

Персонал Чорнобильської АЕС сумує з приводу смерті Андрія Білика та висловлює глибоке співчуття його родині та близьким.





## Місія МАГАТЕ на ЧАЕС: міжнародна допомога у сфері ядерної безпеки та захищеності

*З 22 по 24 листопада 2022 року на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС працювала місія Міжнародного агентства з атомної енергії (далі: МАГАТЕ).*

Місія відбувалася у рамках Плану дій з надання допомоги — документу, який був складений і підписаний між Україною та МАГАТЕ після візиту представників МАГАТЕ на ядерні об'єкти України та на деокуповану Чорнобильську АЕС у квітні-червні 2022 року.

Загальною метою Плану є надання технічної допомоги та підтримки Україні у сфері ядерної безпеки та захищеності. Наразі це вже третя місія МАГАТЕ на ЧАЕС.

Під час візитів досліджуються та обговорюються безпекові питання ЧАЕС, зокрема, фізичний захист, ядерна безпека та радіаційний контроль.

«З першого ж дня вторгнення російських військ на територію України ЧАЕС виявилася захоплена і майже 40 днів перебувала під чужим контролем.

Ризик ядерної аварії, зрив виробничих графіків, шкода психологічному та фізичному здоров'ю персоналу, розбите та розкрадене обладнання — з усіма цими наслідками ми продовжуємо боротися вже десятий місяць. Однак, попри усе це, ми зуміли зберегти станцію у безпечному стані.

**“ Така увага та допомога мотивує нас працювати ще більш наполегливо і надалі робити все можливе, щоб ЧАЕС продовжувала залишатися безпечним об'єктом. ”**

Завдячуючи допомозі наших міжнародних партнерів, ми зуміли відновити більшість робіт, що проводилися до окупації, і наздогнати графіки. Співпраця з МАГАТЕ та прийнятий План дій з надання допомоги запевняють нас у подальшій підтримці станції зі сторони міжнародної спільноти.



Така увага та допомога мотивує нас працювати ще більш наполегливо і надалі робити все можливе, щоб ЧАЕС продовжувала залишатися безпечним об'єктом», — прокоментував співпрацю ЧАЕС-МАГАТЕ виконувач обов'язків генерального директора ДСП ЧАЕС Валерій Сейда.

За результатами місії ЧАЕС отримає рекомендації щодо застосування додаткових заходів з боку МАГАТЕ для

Нагадаємо, що передостаннього тижня листопада представники Міжнародного агентства з атомної енергії приїхали на всі українські АЕС, щоб надати персоналу підтримку та допомогу.

Про це гендиректор МАГАТЕ Рафаель Гроссі повідомив у сервісі мікроблогів Twitter, де опублікував відеозвернення.

«Нещодавно Україна закликала МАГАТЕ забезпечити, як це було із Запорізькою АЕС, підтримку та допомогу на місцях — на Рівненській, Хмельницькій, Південноукраїнській, а також Чорнобильській АЕС.

Ця підтримка розпочалася. Ми маємо зробити все, щоб запобігти ядерному інциденту на усіх українських АЕС.

В той час, коли світ сфокусований на небезпечній ситуації на Запорізькій АЕС, найбільшій атомній електростанції Європи, ми не повинні забувати про інші ядерні об'єкти країни», — зауважив пан Гроссі.

надання допомоги в реалізації визначених потреб і проведення місій у майбутньому.

Паралельно з місією на ЧАЕС (в рамках Угоди між Україною та МАГАТЕ про гарантії) працювала технічна інспекція МАГАТЕ.

## Шість років під захистом НБК



29 листопада 2016 року арку нового безпечного конфайнмента було встановлено у проектне положення, і вона накрила собою і зруйнований запроектною аварією четвертий енергоблок, і об'єкт «Укриття», зведений у 1986 році.

З того часу минуло 6 років. Про сьогоднішнього об'єкта та персоналу, який його обслуговує, ми розпитали начальника цеху експлуатації ОУ (НБК) Сергія ПОПЛИГІНА.

**Довідково.** Новий безпечний конфайнмент (скор. НБК, англ. New Safe Confinement — «Нова захисна оболонка») — це ізоляційна наземна рухома аркова споруда, яка є найбільшою в світі із зазначеними характеристиками.

За проектом НБК складається з основної споруди, що включає аркову конструкцію (проліт якої у напрямку північ-південь становить 257,44 м, висота 108,39 м, довжина 150 м, фундаменти, західну та східну торцеві стіни, необхідні забезпечувальні та допоміжні системи), а також технологічний корпус із ділянками дезактивації, фрагментації та упаковки, санілюзи, майстерні та інші технологічні приміщення

Основна функція НБК полягає в обме-

женні розповсюдження радіоактивних речовин, які перебувають в об'єкті «Укриття». Ця умова має виконуватися як за нормальної експлуатації, так і в разі аварії (руйнації) існуючого об'єкта «Ук-



риття». Проектом передбачено, що нова споруда буде експлуатуватися впродовж 100 років.

### НБК вчора...

Вже влітку 2017-го, тобто рівно за пів року після встановлення НБК у про-

ектне положення, стало зрозуміло, що свою основну функцію Арка виконує на відмінно. Зокрема, з червня по вересень 2017 року персонал цеху радіаційної безпеки (далі: ЦРБ) Чорнобильської АЕС проводив вимірювання потужності гамма-випромінювання у ближній зоні нового безпечного конфайнменту.

Мета вимірювання — дослідити, на скільки знизився рівень гамма-випромінювання у зоні проведення робіт після насування арки НБК.

Для виконання цього завдання працівники ЦРБ проводили заміри у трьох вертикальних площинах, кожна з яких мала дев'ять контрольних точок на висотах 30, 60 та 90 метрів над поверхнею землі. Площини розташовані від об'єкта «Укриття» на відстані 120, 256 та 355 метрів, покриваючи усю зону проведення робіт.

Вимірювання проводилися за допомо-

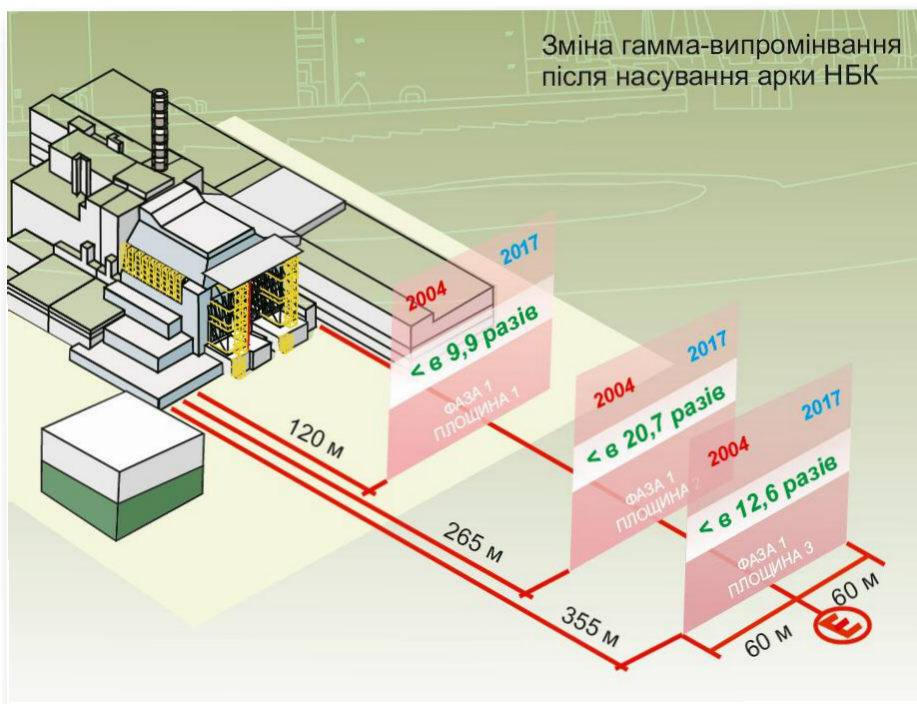
гою закріпленого на дроні електронного дозиметра 2000S виробника MGPI. Після обробки показників дозиметрів із використанням програми DOSIMASS було визначено рівні гамма-випромінювання у контрольних точках.



Подібне вимірювання вже проводилося у минулому — у 2003-2004 роках — персоналом Інституту проблем безпеки атомних електростанцій на етапі розробки проєктної документації для будівництва НБК. У порівнянні з цими даними і вимірювалася ефективність протирадіаційного захисту арки НБК.

Як висновок, після встановлення арки у проєктне положення та після виконання підготовчих робіт по будівництву НБК (видалення твердих радіоактивних відходів, бетонування зони монтажу арки, а також засипання зони проведення робіт незабрудненим радіацією щебенем) у середньому гамма-випромінювання у ближній зоні НБК знизилося (залежно від площини вимірювання) в 9,9-20,7 разів.

20 серпня 2021, після завершення дослідно-промислової експлуатації, ДСП «Чорнобильська АЕС» отримало ліцензію на провадження діяльності з переробки, зберігання радіоактивних відходів, що існують та утворюються під час перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему (експлуатацію комплексу конфайнмента та об'єкта «Укриття»). Ця ліцензія забезпечила регулюючий контроль як поточної експлуатації комплексу, так і подальшого перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.



Даний підії передував великий обсяг роботи, виконаної фахівцями ЧАЕС, в тому числі з усунення зауважень, виявлених в результаті дослідно-промислової експлуатації ПК-1 НБК та виконання рекомендацій, передбачених у Акті інспекційного обстеження. Крім того, вручення ліцензії стало можливим після проведення державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки комплексу документів, основним з яких був «Звіт з аналізу безпеки експлуатації комплексу НБК-ОУ», ін-

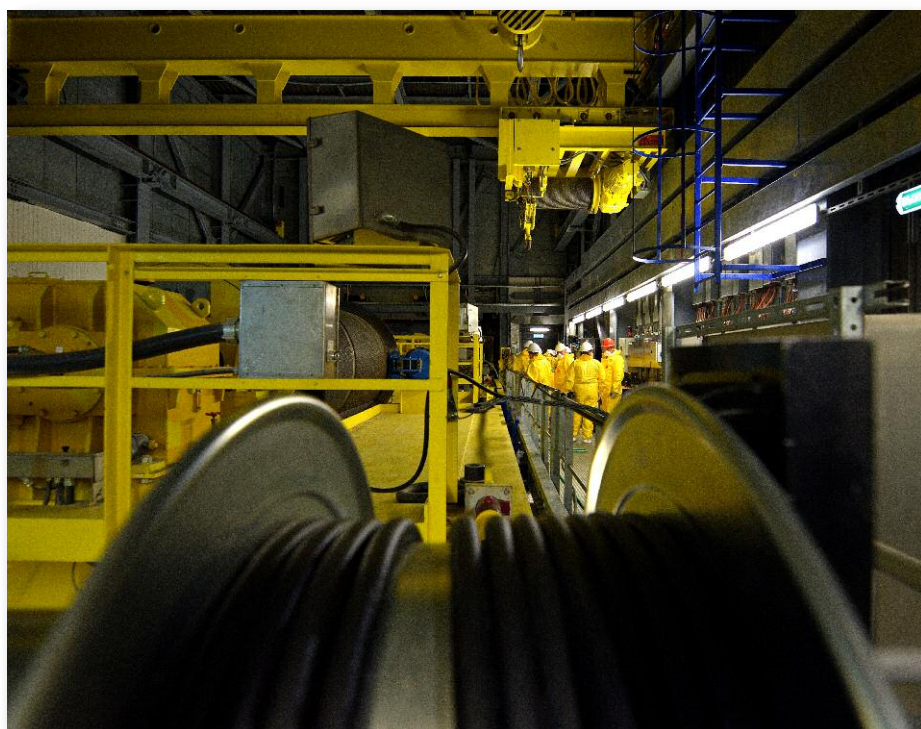
спекційного обстеження для перевірки повноти та достовірності відомостей,

що містяться у наданих документах, та спроможності ДСП «Чорнобильська АЕС» виконувати заявлений вид діяльності, отримання ліцензії на переробку та зберігання радіоактивних відходів у рамках експлуатації комплексу конфайнмента та об'єкта «Укриття» Чорнобильської АЕС.

«Дослідно-промислова експлуатація, яка тривала близько року, показала, що рівень компетенції персоналу ЧАЕС в повній мірі відповідає найвищим вимогам, що пред'являються як для робіт на таких складних об'єктах, як НБК, так і для підготовки необхідної документації. Сьогодні головною метою всієї діяльності ЧАЕС є безпека.

В якості чергового кроку на шляху перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему попереду нас чекає ще більш відповідальна робота — розробка проєкту на демонтаж нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття» в частині «раннього» демонтажу і, власне, фізичні роботи з демонтажу. Нам знову доведеться робити те, чого ніхто до нас не робив», — зазначив т.в.о. генерального директора ЧАЕС Валерій Сейда.

30 листопада 2021 року на Чорнобильській АЕС відбулося засідання круглого



Круглий стіл об'єднав для дискусії понад 30 науковців, інженерів, будівельників та тих, хто експлуатує комплекс нового безпечного конфайнменту-об'єкта «Укриття».

Результатом засідання круглого столу стало звернення учасників круглого столу «35 річниця спорудження об'єкта «Укриття» до Уряду України та міжнародної спільноти. Ключовим повідомленням звернення стало те, що насування арки нового безпечного конфайнменту не вирішує усіх питань безпеки «Укриття», а є лише проміжним етапом та свого роду початком перетворення об'єкта на екологічно безпечну систему.

Учасники круглого столу закликали до створення чіткого Плану подальших дій щодо перетворення «Укриття» на екологічно безпечну систему, об'єднання фінансових ресурсів України та світу, а також визначення пріоритетності фінансування проєктів, що пов'язані з об'єктом «Укриття».

### ...сьогодні...

Лютий 2022-го змінив все. Світ в цілому, та Україна зокрема, стикнулися із тим, про що раніше не мали ніякої уяви — із впровадженням ядерного тероризму на державному рівні. І в центрі цього виру опинилася ЧАЕС та, звичайно ОУ-НБК. Захоплення промислового майданчика станції російськими окупаційними військами, майже півтора місяці роботи в умовах, які неможливо назвати прийнятними, повне знеструмлення ЧАЕС — таким був перший квартал для Чорнобильської АЕС та її персоналу.

— Під час вторгнення на майданчику станції перебував лише оперативний персонал. Стосовно цеху експлуатації ОУ-НБК: зміна була повністю укомплектована, а це семеро осіб. Зміну довжиною у 26 діб персонал протримався, всі свої функції виконав. Трьох з працівників ЦЕОУ(НБК) нагороджено орденами «За мужність» III ступеня. До речі, коли 20 березня проходила перша ротація, ці троє людей залишилися на робочих місцях, загалом пропрацювавши 45 діб.

Складніше було, коли ми повернулися на майданчик і почали з'ясовувати си-

туацію, яка склалася після деокупації, — наявність необхідного матеріалу для виконання робіт, інструменту тощо. Скажу коротко: багато що втрачене, і все це доводиться відновлювати для подальших робіт, — розповів Сергій Поплигін.

Окупанти не заходили на комплекс НБК(ОУ), але вони були скрізь поряд, зокрема на допоміжних будівлях та спорудах, де у нас знаходяться складські приміщення, майстерні та таке інше. На жаль, приміщення було розкрито, а їх вміст повністю вивезено. Тобто викрадено.

Внаслідок бойових дій із 175 осіб персоналу цеху семеро виїхали за кордон, і з ними тимчасово призупинено трудові договори. Ще 10 осіб — у Збройних Силах України. Це персонал абсолютно різних категорій, починаючи від працівників робочих спеціальностей до майстрів змін, це також оперативний персонал, інженери та навіть заступник начальника цеху.

Як справляємось? Поки справляємось, доводиться виконувати комусь подвійну, буває потрібну роботу, але, на жаль, наші реалії вимагають цього.

Звісно, хотілося б взяти на роботу фахівців замість тих, хто з об'єктивних причин не може працювати. Однак це, на жаль, неможливо. Проблема у недостатності фінансування нашого підприємства.

Також вдалося поповнити штат робочим персоналом — за рахунок скорочення інших підрозділів ЧАЕС, це ще 5 осіб, що, звісно, замало.

Наразі на НБК(ОУ) триває поточна експлуатація обладнання, за винятком науково-дослідних робіт, які виконуються підрядним способом.

Що це за дослідження?

**Науково-технічний супровід на етапах введення в експлуатацію та експлуатації нового безпечного конфайнмента (НБК) об'єкта «Укриття», який містить :**

- моніторинг паливовмісних матеріалів, метою якого є контроль динаміки нейтронної активності і температури паливовмісних матеріалів (ПВМ) в

процесі зміни температурно-вологісного режиму НБК-ОУ. Мета — дослідження впливу зміни стану ПВМ на рівень ядерної безпеки з обґрунтуванням гарантій поточної ядерної безпеки;

- моніторинг поведінки ПВМ та дослідження впливу зміни стану ПВМ на динаміку їх деградації. Мета — уточнення та вивчення даних:

- швидкості та ступеню вилуговування радіонуклідів з ПВМ ОУ;

- зміни стану ПВМ за даними динаміки аерозольної активності при викидах в основний об'єм Арки і безпосередньо від відкритих скупчень ПВМ;

- зміни стану ПВМ за даними динаміки аерозольної активності спонтанного виходу радіоактивності з поверхні ПВМ;

- з моніторингу основних структурно чутливих фізико-хімічних властивостей ПВМ.

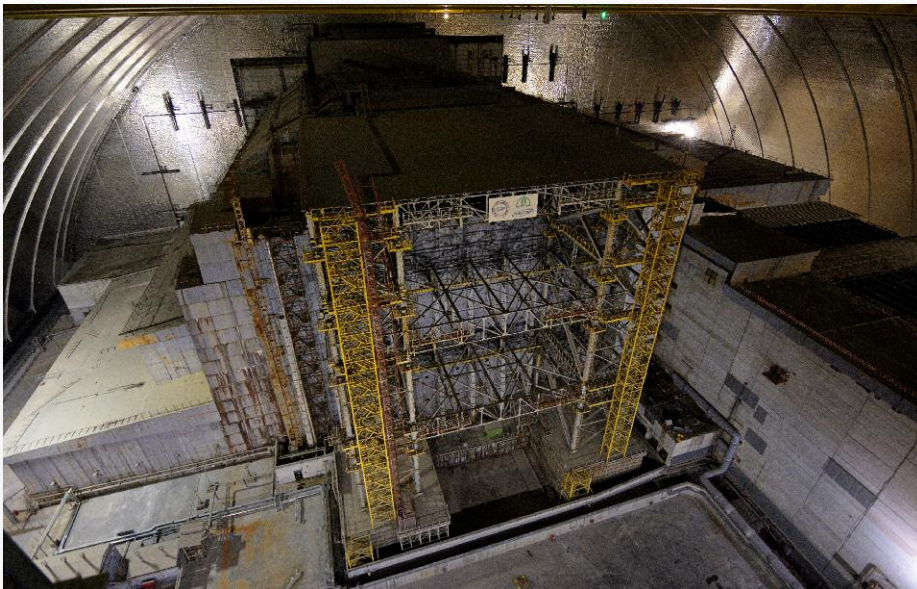
**Проведення досліджень радіоактивних аерозолів, включаючи радіонуклідний та дисперсний склад, поблизу скупчень ПВМ.** Мета — отримання даних щодо неоперативного моніторингу стану ПВМ.

**Оцінка зміни радіонуклідного і елементного складу водних скупчень та донних відкладень поблизу скупчень ПВМ.** Мета — отримання даних по радіонуклідному та макрокомпонентному складу водних скупчень, оцінка динаміки об'ємів радіаційно забруднених вод, вмісту радіонуклідів та змін фізико-хімічних властивостей донних відкладень.

**Аналіз нейтронно-фізичних процесів у скупченнях паливовмісних матеріалів (особливо це стосується скупчень паливовмісних матеріалів в прим. 305/2 та 304/3).** Мета — доопрацювання Звіту з аналізу безпеки комплексу НБК-ОУ за рекомендаціями ДНТЦ ЯРБ та вимогою Держатомрегулювання. Підстава: «Висновок Державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки документа ДСП ЧАЕС «Укриття» Звіт з аналізу безпеки експлуатації комплексу «НБК-ОУ».

**Аналіз повітряних потоків і пов'язаних з цим змін радіаційного стану за рахунок перенесення пилу всередині ОУ.** Мета — моделювання розподілу повітряних потоків у внут-





рішньому об'ємі ОУ та основному об'ємі НБК. Прогноз зміни радіаційного стану в основному об'ємі НБК внаслідок міграції радіоактивних аерозолів з внутрішнього об'єму ОУ.

Вивчення умов формування радіоактивних аерозолів та їх перенесення та перерозподіл в просторі під НБК має важливе практичне значення, як для обґрунтування безпеки робіт персоналу, що задіяний в роботах з експлуатації НБК, так і для персоналу, який буде в найближчому майбутньому здійснювати роботи з демонтажу нестабільних конструкцій ОУ.

Розуміння цих факторів дозволить обґрунтовано вибрати найбільш оптимальні та безпечні технології демонтажу, найбільш оптимальні засоби захисту органів дихання та вибрати безпечні режими роботи персоналу.

**Науково-інженерний супровід буріння та облаштування спостережних свердловин радіогідроекологічного моніторингу.** В загальному вигляді метою є аналіз існуючої мережі спостережних свердловин та науковий супровід з облаштування та включення в систему радіогідроекологічного моніторингу нових свердловин:

- аналіз придатності існуючих спостережних свердловин для радіогідроекологічних досліджень;
- розробка науково обґрунтованих рекомендацій, щодо заміни непридатних до спостережень свердловин з застосуванням аналізу та прогнозів змін радіогідроекологічних умов;

- розробка геолого-технічних нарядів на буріння та обладнання спостережних свердловин;
- для спостережних свердловин, створених замість непридатних до спостережень, виконуються опис речовинного складу керну свердловин, радіометрія керну, гамма- та спектрометричний гамма-каротаж для оцінки забруднення свердловин при бурінні, рекомендації щодо очистки стовбура свердловин від радіоактивного забруднення при їх бурінні та обладнанні, прокачування свердловин, спостереження за відновленням рівня, відбір проб на хімічний і радіонуклідний аналіз; проведення лабораторних визначень концентрації хімічних сполук та радіонуклідів;
- рекомендації про придатність/непридатність нових свердловин для радіогідроекологічних спостережень; розробка паспорта спостережної свердловини;
- рекомендації про включення свердловин в систему радіогідроекологічного моніторингу.

## ...завтра...

Після виконання стабілізаційних заходів у 2004-2008 роках кінцевим терміном експлуатації ОУ було встановлено 2023 рік. Окупація сильно порушила всі графіки, але колектив ЦЕОУ(НБК) продовжує працювати, хоча це й непросто.

З урахуванням подій, які зараз відбуваються в нашій державі, на даний час персоналом будівельної служби та ЦЕОУ(НБК) виконується комплексний аналіз стану будівельних конструкцій ОУ, насамперед конструкцій, які було

застабілізовано у 2004-2008 роках та тих, які було заплановано до «раннього» демонтажу. За результатами цього аналізу, з урахуванням попередніх висновків, планується розробити та узгодити з Держатомрегулювання Технічне рішення щодо продовження терміну експлуатації будівельних конструкцій локалізуючої споруди об'єкта «Укриття» (ЛС ОУ).

При виконанні комплексного аналізу стану будівельних конструкцій ОУ фахівці БС та ЦЕОУ(НБК) керуються результатами (звітами) геодезичних спостережень, які виконуються (1 раз на 3 міс.), результатами періодичних (1 раз на 3 та 6 місяців) оглядів будівельних конструкцій ОУ та даними показань датчиків «Системи контролю за будівельними конструкціями і системи сейсмічного контролю (СКБК і ССК) Інтегрованої автоматизованої системи контролю об'єкту «Укриття» (ІАСК)» (виконується безперервно). Аналізуються дані з терміну закінчення «Стабілізаційних заходів на ОУ» 2008 року та введення в експлуатацію ІАСК 2011.

Наразі вже можна зробити висновок, що будівельні конструкції ОУ знаходяться у стабільному стані. За період спостережень після 2008 року не було виявлено перевищень допустимих та граничних переміщень (експлуатаційних меж та меж безпечної експлуатації). До того ж після встановлення Арки НБК над ОУ виключились вітрові та снігові навантаження на ОУ, також через захист від опадів (зливи, сніг) значно зменшився корозійний вплив на металоконструкції ОУ.

З метою виконання робіт з демонтажу нестабільних конструкцій ОУ у 2021 році ДСП ЧАЕС було укладено договір з ТОВ «ПТЕМ-ІНЖІНІРИНГ» на розробку проектної документації для пускового комплексу 2 (ПК-2 НБК) в частині «раннього» демонтажу нестабільних конструкцій.

В рамках цього договору у 2021 році ТОВ «ПТЕМ-ІНЖІНІРИНГ» було виконано тільки частину передпроектних вишукувань, а саме — обстеження балок Б1, Б2 та місць їх спирання, за результатами цих обстежень і виконаних відповідних розрахунків зроблено висновок, що стан цих конструкцій



дозволяє продовжити термін їх експлуатації на 5-6 років. У 2022 році роботи згідно даного договору були призупинені через воєнну агресію РФ проти України та пов'язаний з цим брак фінансування ДСП ЧАЕС.

Для продовження робіт з розробки проекту «раннього» демонтажу нестабільних конструкцій ОУ необхідно:

- закінчити виконання передпроектних обстежень нестабільних конструкцій ОУ, які підлягають «ранньому» демонтажу (тобто до кінця 2023 року). За результатами обстежень виконати моделювання та розрахунки надійності стійкості нестабільних конструкцій;
- за результатами передпроектних вишукувань, розробити Робочий проект, зокрема, Звіт з аналізу безпеки, та роботу документацію на демонтаж нестабільних конструкцій ОУ, що підлягають «ранньому» демонтажу;
- на основі проекту розробити Технічну специфікацію для виготовлення дистанційно-керованого робота-маніпулятора по типу BROKK 500 Nuclear Arm system (або еквівалент) з адаптером (спеціально розробленим переходником для приєднання маніпулятора до мобільної інструментальної платформи системи основних кранів з кріпильними елементами, включаючи болти, допоміжні матеріали та спеціальний інструмент);
- виконати закупівлю, монтаж та налагодження основного обладнання,



необхідного для робіт з демонтажу та поводження з РАВ, такого як дистанційно керований робот-маніпулятор, що навішується на мобільну інструментальну платформу системи основних кранів з інструментом для демонтажу (ножиці по металу, дискова пила, універсальний захват, та інш.), робот маніпулятор на власному ході, радіаційно-захисний бокс та інше необхідне обладнання;

- виконати демонтаж.

**— 2023-й рік, власне, розпочнеться через місяць. Проте, внаслідок окупації та поточних воєнних дій РФ**

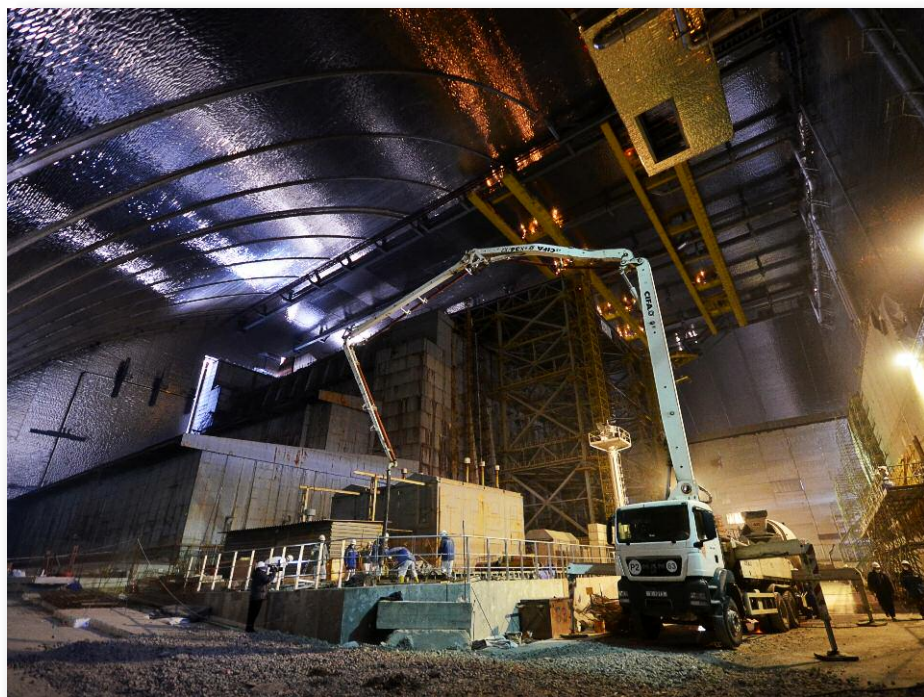
**проти нашої держави, ці роботи було припинено, що пов'язано у тому числі з відсутністю фінансування. Якщо не будуть знайдені кошти на демонтаж та виконання робіт, які прогнози щодо виконання наведених вище завдань ви даєте?**

— Гроші будуть знайдені обов'язково. Керівництво станції працює у всіх напрямках, зокрема, звертаємось до наших європейських партнерів. Також не перестаємо сподіватися і розраховувати, що у держбюджеті все-таки буде передбачено необхідне фінансування, тому що демонтаж виконувати необхідно, і це неминуче. Окрім того, наразі питання в тому, щоб продовжити термін експлуатації, і воно, як нам здається, вирішується, а надалі продовжимо шукати фінансування.

**— Резюмуємо. Роботи з ПК-2 поставлено на паузу чи ні?**

— Ні в якому разі! Ми, хоч це й важко, вперто продовжуємо, по-перше, обґрунтовувати продовження терміну експлуатації нестабільних конструкцій ОУ, а по-друге, спроби отримати фінансування та закінчити проектування, розробку робочої документації, розробку технічної специфікації, виконати закупівлю обладнання.

Отже, ні про яку паузу не йдеться.





## Профспілка: справи мирні, справи воєнні



*Воєнний час триває в Україні вже десятий місяць. В цей період певним чином профспілкова діяльність обмежена законодавством, зокрема, призупинено дію окремих статей Кодексу законів про працю.*

*Проте, стаття 14 «Діяльність профспілок» Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» наголошує, що в межах своєї діяльності професійні спілки повинні максимально сприяти забезпеченню обороноздатності держави та забезпечувати громадський контроль за мінімальними трудовими гарантіями, передбаченими цим законом. Профспілковий комітет ЧАЕС наразі працює саме в таких неоднозначних умовах.*

Як зазначив в розмові з журналістом нашої газети голова ППО ЧАЕС Богдан СЕРДЮК, підприємства зони відчуження зараз практично виживають. Відповідно, ППО ЧАЕС ставить перед собою головним завданням збереження життєдіяльності нашого підприємства і по максимуму всіх його функцій — за умови, згідно з чинним законодавством, «забезпечення мінімальних трудових гарантій».

Практично це виражається у черговій спробі вдосконалити виробничий графік персоналу станції, який працює на

промислового майданчику за вахтовим методом.

«Ми пройшли дуже складний шлях розробки та затвердження попередніх графіків, — зазначив пан Сердюк, — але час показав, що так працювати дуже важко. Мається на увазі графік денного персоналу 14/10, який виявився досить важким психологічно, оскільки працівники знаходяться поза домівками та родинами два тижні, і це створює суттєві проблеми для родин.

Ми неодноразово доносили до адміністрації станції думку колективу з цього приводу, а нещодавно працівники надіслали на адресу профкому колективне звернення з проханням запропонувати керівництву пропорційний графік, де кількість робочих днів буде дорівнювати кількості днів відпочинку. Звичайно, ми передали це звернення адміністрації ЧАЕС. Окрім того, надали ретельніше опрацьований графік 10/10 — наразі триває його вивчення. Ймовірно, найближчим часом графік таки буде скориговано, і це дуже добре».

Не залишає профком поза увагою і звернення членів профспілки про допомогу, зокрема, на лікування. Примітно, що подібних звернень стало менше, але суми, про які йдеться у зверненнях, значно вищі, ніж раніше.

Ще на початку війни, за словами Богдана Сердюка, ППО ЧАЕС ухвалило рішення перерахувати 100 000 грн. на БФ «Повернись живим», щоб підтримати ЗСУ.

Згодом, коли працівників почали мобілізувати до лав ЗСУ, то профспілка розпочала допомагати нашим воjakам відповідно до їх індивідуальних запитів. За заявками закуповувалися різні елементи захисту, одяг, тепловізори, дальноміри, біноклі, бронезилети та інше обладнання — наскільки це було можливо.

Зі статей, які були передбачені на культурно-масову, спортивно-оздоровчу та молодіжну роботу, за згодою членів профкому, було знято певні кошти, які й скерували на допомогу ЗСУ. Станом на листопад вже закуплено та передано нашим бійцям, яких наразі 93 працівники ЧАЕС, 248 одиниць ТМЦ. Загальна сума закупівлі 785 000 грн. Частину цих коштів надано адміністрацією цільовим призначенням, але з умовою що ми будемо ці засоби захисту передавати на військові частини, де проходять службу наші працівники.

Як пояснив Богдан Сердюк, згідно діючого законодавства, на жаль, є певні складнощі з передачею бійцям-працівникам ЧАЕС технічних засобів воєнного спрямування в особисте користування:

«Те, що закуповується, це фактично гроші людей, кошти профспілкового бюджету, внески спілчан — ми передаємо людям персонально, складаючи відповідні акти. Приміром, придбали таким чином тепловізор та уклали договір персонально з нашим працівником, якому цей прилад передано. Проте, у використанні коштів, які надала адміністрація за спільним рішенням, є умова, що допомога, придбана на них, може передаватися тільки на юридичну особу з боку військових.

Акт прийому-передачі підписує зазвичай командир військового підрозділу. Чому це так? Можу припустити, що це фактично державні кошти, і, як так розумію, майно, придбане на них, можна передати у користування лише юридичній особі.

Звісно, існують складнощі у передачі таких ТМЦ, тому що, по-перше, далеко не кожен підрозділ погоджується на проходження усієї цієї бюрократичної процедури — деякі керівники просто не бажають мати такий «головний біль». По-друге, не кожний керівник або командир погоджується, що саме цьому бійцю потрібно передати закуплене нами: наприклад, він вважає, що в нього є бійці, які більше потребують цей тепловізор, — зокрема розвідники.

Взагалі, справа забезпечення наших колег-бійців досить нова для профспілки та не дуже передбачена навіть законодавством. Тобто ми діємо в рамках Закону «Про профспілки», в рамках нашого уставу та в рамках кошторису, який був затверджений на конференції. У кошторисі, природно, відсутні статі на допомогу ЗСУ, але ми всі розуміємо, що в умовах воєнного стану нам доводиться діяти нестандартно і знаходити інші шляхи роботи.

Є така постанова Кабміну — за номером 224, яка затвердила перелік категорій товарів, що визнаються гуманітарною допомогою на час дії воєнного стану, і тільки в межах цього переліку категорій ми орієнтуємося, чи можна віднести дану річ до гуманітарної допомоги та передати так, щоб не платити зайві податки. Окрім того, ми ризикуємо втратити статус неприбутковості, якщо буде якесь порушення».

Як розказав Богдан Сердюк, наведені приклади — це не єдині проблемні моменти. Війна — період економічної нестабільності, і це також суттєво впливає на процеси. Скажімо, на засіданні профкому підтримано придбання певного приладу за певною фіксованою ціною, але зі швидкою зміною курсу долара ціна товару змінюється, або в багатьох інтернет-магазинах товари відсутні, отже втрачається багато часу на пошук необхідного. Інколи товар, вчора ще доступний, відсутній навіть на складі виробника...

Крім профкому, є інші шляхи допомоги нашим близьким або нашим колегам: оголошуються збори коштів і в підрозділах ЧАЕС, і на сайті, де закумульовані всі потреби Славутича. Ну, і варто згадати про фонд «ЧАЕС. Славутич. Розвиток», який існує вже давно, і з початком війни був ефективно залу-

*Славутич,  
домагайся!  
Разом ми  
- сила!*



**Збір "Одноденний заробіток  
на потреби наших захисників!"**

КРАСНОДІРСЬКИЙ ФОНД  
ЧАЕС  
СЛАВУТИЧ  
РОЗВИТОК



чений до і цієї місії. Саме в цей фонд працівники ЧАЕС перераховували одноденний заробіток на потреби ЗСУ, і станом на 14 листопада 2022 року було зібрано 547 000 грн., з яких 546 100 грн. вже витрачено.

Як це відбувається? Рада волонтерів міста, яку координує керівник Славутицького соціально-психологічного центру Віктор Одницький, обирає найтерміновішу необхідність, потім відбувається закупівля і передача. На сайті цього фонду постійно оновлюються звіти про зібрані кошти та витрати: наразі там 31 позиція закуплених ТМЦ за згадані вище 546 100 грн.

На жаль, підкреслив Богдан Сердюк, стало більше звернень, пов'язаних з військовою агресією, від цивільних працівників ЧАЕС: стосовно втрати майна, розбитих квартир, після пожеж — із цим звертаються працівники, які проживають у Чернігові:

«На найближчому засіданні профкому плануємо зробити коригування кошторису по фактичному використанню коштів. Справа не в кількості звернень, а в спроможності профспілки зараз їх виконати, оскільки фінансовий стан підприємства важкий, працівникам доводиться брати відпустки без збереження заробітної плати — усе це зменшує надходження коштів до профспілки, і пропорційно ми менше можемо надати допомоги нашим бійцям

та іншим членам профспілки».

У фіналі бесіди голова ППО ЧАЕС звернувся до членів профспілки із наступним:

— У такому режимі, як зараз, ми не працювали ніколи: важко всій країні, важко нашим колегам-атомникам повсюди. Найважче всіх колективу ЗАЕС.

Ви бачите, як складно нашим сусідам, підприємствам Чорнобильської зони відчуження: в Чорнобилі досі немає гарячої води, опалювальний сезон під великим питанням. Всі слабкі місця нашого підприємства, а саме транспортний шлях та фінансові проблеми, які були до війни, зараз ще більше загострилися.

Менш із тим, тільки гуртом нам вдається вирішувати ті складні задачі які перед нами стоять. У проєкті держбюджету на наступний рік фінансування підприємства не збільшили, також існують інші складнощі. Просто точно не буде. Легше найближчим часом не стане.

Але я закликаю всіх зберігати бадьорий дух, адже тільки гуртом ми зможемо зробити так, щоб наше підприємство пройшло ці складні часи і з честю дочекалося, допрацювало до нашої спільної перемоги. Закликаю вас донатити та допомагати Збройним Силам України, прийняти участь у акції «Одноденний заробіток на підтримку ЗСУ».

Все буде Україна!



## Безпека, що в наших руках



Нещодавно в Україні внаслідок терористичних обстрілів енергетичної інфраструктури нашої країни з боку російської федерації розпочалися віялові відключення електроенергії.

Значна кількість населених пунктів в Україні не має побутового газопостачання, і в умовах тривалої відсутності електроенергії мешканці встановлюють у себе в домівках мобільні, частіш за все туристичні газові пальники.

Саме на газових пальниках можна готувати їжу та гріти воду у найважчі часи. Але у цьому питанні особливу увагу слід приділити не лише вибору, а й правилам безпеки.

На жаль, вже є чимало випадків, коли люди постраждали під час вибуху газового пальника. Державна Служба з надзвичайних ситуацій дала конкретні рекомендації, дотримуючись яких можна максимально убезпечити себе та близьких, користуючись нестационарними газовими приладами в умовах житлових приміщень.

### Що таке природний газ та які особливості його використання?

Природний газ не має кольору, запаху, смаку. Для надання природному газу запаху, його одорують, тобто додають домішки. Найбільш поширений одорант — етилмеркаптан. Одоризація робить відчутним витік газу уже за наявності 1% його в приміщенні.

Природний газ вдвічі легший за повітря і при витокі він збирається у верхній частині приміщення. Газ неядовитий, нетоксичний, однак надзвичайно пожежо-вибухонебезпечний. Вибухова концентрація природного газу перебуває у межах від 5 до 15% від об'єму приміщення.

Для користування газом у побуті слід підбати і про вентиляцію. Для повного згорання 1 м<sup>3</sup> газу необхідно 10 м<sup>3</sup> повітря, якщо це природний газ (метан), і 27 м<sup>3</sup> повітря для зрідженого газу (пропан-бутану).

При включеному газовому приладі (плиті, колонці, котлі) на кухні обов'язково повинна бути відкрита кватирка для забезпечення припливу повітря. У нижній частині дверей має бути зроблений вентиляційний отвір.

Якщо не забезпечити приплив повітря в повному обсязі, то в процесі горіння буде виділятися чадний газ. Чадний газ — дуже отруйна речовина, яка здатна навіть у мізерно малих концентраціях з'єднуватися з кров'ю і, накопичуючись, викликати отруєння.

При наявності 0,5% чадного газу в об'ємі приміщення вже через 20 хвилин людина може отримати смертельне отруєння.

### Які газові пальники є найбільш поширеними?

Залежно від виду палива, пальники бувають газові, гасові, бензинові, спиртові та на сухому паливі (загорання від парафіну, тирси, спирту тощо). Існують і мультипаливні пальники. Найчастіше вони працюють і на газі, і на гасі.

Для використання у квартирах рекомендують виключно газові пальники як найбільш стабільні у роботі, безпечні та найбільш ефективні.

За конструкцією пальники поділяють на три основні категорії:

- Пальники, що накручуються на газовий балон (різьбові);
- Пальники з виносним шлангом;
- Портативні газові плити.

**Різьбові пальники**, які встановлюються безпосередньо на газовий балон (на фото нижче), мають невелику вагу. Вони дуже компактні, надійні та недорогі.

Але є й мінуси таких пальників — через те, що пальник накручується на балон, уся конструкція є досить високою, і, як результат, її легко перекинути. Також корисна площа таких пальників є досить невеликою, а отже на них не помістяться великі каструлі чи сковорідки.

Крім того, для такого виду пальників потрібні балони із різьбовим кріпленням, які зазвичай дорожчі за прості цангові балони у 2-3 рази.



**Туристичні пальники з виносним шлангом** (на фото нижче) пропонують більшу практичність та гнучкість. Їх корисна площа доволі велика, а отже на них можна розмішувати об'ємні казанки, сковорідки тощо.



Висота пальника над рівнем поверхні, на яку вони встановлені, є доволі малою, і така конструкція менш схильна до перекидань.

З мінусів — такі пальники є трохи важчими за різьбові пальники, а також їх слабким місцем є шланг, через пошкодження чи зношення якого може відбутися витік газу. Також ці пальники зазвичай працюють від різьбових балонів, ціна яких вища.

**Портативні газові плитки** (фото на сторінці 11) добре зарекомендували себе серед дачників та у селах, адже для її встановлення не потрібно мати дозвіл від газовиків.

Плитка проста у встановленні та використанні. Її потрібно ставити на підлогу, на якій немає нерівностей, або стіл.

Існують різноманітні види газових плиток. Найкраща та найкомпактніша для квартири — з однією конфоркою та газовим (цанговим) балончиком, який є змінним та встановлюється у корпусі виробу.

Така плитка є найбільш зрозумілою нетренованому користувачеві, її дуже легко приготувати до роботи та через доволі велику площу корпусу її практично неможливо перекинути. Крім того, цангові балони на 220 грамів газу є у широкому доступі та мають невелику ціну (яка на момент виходу статті коливається від 75 до 120 гривень за балон).

Часто такі плитки оснащуються п'єзопідпалом — спеціальним пристроєм, який вбудований у канфорку, і у момент підпалу створює іскру, яка запалює газову суміш. Відтак вам непотрібно буде купувати сірники чи запальнички, що

відвищує комфорт від користування.

Крім того, портативні газові плитки зазвичай мають вбудований редуктор, який забезпечує майже безшумну роботу пристрою. Різьбові чи виносні пальники є досить гучними навіть на мінімально відкритому газі.

## Що слід пам'ятати, якщо ви користуєтеся газовими пальниками у квартирі?

По-перше, купуючи газові балони, перевіряйте їх цілісність. Не рекомендується використовувати газові балони з подряпинами, вм'ятинами чи зі слідами іржі.

Перед першим користуванням будь-яким видом пальників слід обов'язково ознайомитися з інструкцією!

Відкривати кран пальника дозволяється тільки після піднесення запального вогню. Після закінчення користування приладом необхідно переключити кран пальника або від'єднати газовий балончик.

Не можна сушити одяг над полум'ям пальників газової плитки.

Забороняється користуватися газовими пальниками для опалювання приміщень, бо це викликає підвищену вологість через утворення водяної пари під час горіння, одночасно зменшується кількість кисню в повітрі та збільшується вміст чадного газу.

Чи не найгострішим для славутичан питанням, що виникає при користуванні мобільними газовими пальниками, є питання утилізації використаних одноразових газових балончиків.

Як розповів начальник відділу з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Славутицького міськвиконкому Вадим Зуй, наразі визначається місце, куди мешканці Славутича зможуть принести ці небезпечні відходи. Для них буде встановлено спеціальний контейнер, у який також можна буде викидати й інші балоновані відходи, зокрема від фарби, дезодорантів та інших побутових аерозолів

Перед тим як утилізувати балон, переконайтеся, що у ньому не залишилося газу. Для цього потрібно ним потрусити, притуливши до вуха. Ніколи не залишайте балон біля опалювальних приладів чи на відкритому сонці. Також пам'ятайте — газові туристичні балони **ОДНОРАЗОВІ!**

При використанні пальника із виносним шлангом на вулиці потрібно обов'язково купити вітрозакхист. Це дозволить приготувати вашу їжу швидше, а також майже унеможливить згасання полум'я і небезпечний витік газу.

Для покращення стійкості різьбового пальника використовуйте підставку під балон.

У разі отруєння чадним газом слід негайно викликати швидку. Перед прибуттям лікаря потерпілого потрібно винести на свіже повітря, а взимку — в добре провітрене приміщення. Для полегшення дихання — звільнити від затисненого одягу.

**Способи виявлення витоків газу**  
**За допомогою мильного розчину.** На поверхні мильної води, якою обробляють шланг або з'єднання з газовим балоном, у місці витoku газу з'являються бульбашки.

**За запахом.** Характерний запах домішки, яку додають у газ, стає сильнішим поблизу місця витoku. Ніколи не шукайте місце витoku газу за допомогою відкритого полум'я!



## Волонтерство як поклик часу

Словосполучення «внутрішньо переміщена особа» з'явилося у нашій мові ще в 2014-му, після початку вторгнення російських військ на Донбас та окупації Криму. Просто тоді воно, на щастя, не набуло такого широкого вжитку, як у 2022-му: з початку агресії росії проти України та за 8 наступних років статус ВПО набули близько мільйона осіб, яким довелося полишити свої домівки у південних та східних регіонах України, тоді як за 8 місяців 2022 року внутрішньо переміщеними особами, за даними українських органів влади, стали близько 7,7 мільйонів українців — власне, більше шостої частини усього населення України.

**Довідково.** Внутрішньо переміщена особа (ВПО) — в українському законодавстві це громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Внутрішньо переміщеними особами є люди, що були змушені раптово тікати зі своїх будинків у великих кількостях в результаті збройного конфлікту, внутрішньої ворожнечі, систематичних порушень прав людини або стихійних лих, але знаходяться на території власної країни.

Зазвичай, ВПО тікають зі своїх домівок взявши с собою досить обмежену кількість речей та документи, тому існують спеціальні пункти допомоги ВПО.

Люди, яких зла доля наділила статусом ВПО, є й у Славутіч. Вони потребують уваги й підтримки. Детальніше про це розповіла заступниця директора центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді **Валентина ДУДИНСЬКА:**



— Ідея створення Пункту допомоги внутрішньо переміщеним особам, який знаходиться в центрі професійного розвитку, була спільна — як керівництва нашого міста, так і Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, зокрема, його директорки Алли Божок.

В нашому місті було декілька штабів, де допомагали внутрішньо переміщеним особам: це ЗОШ №1, ЗОШ №3, кіноконцертний комплекс та інші заклади. Для того, щоб ВПО було комфортніше, вирішили об'єднати усі види допомоги (речову, продовольчу) в одному приміщенні.

І це була вірна ідея: переселенці приходять і можуть вибрати одяг, зокрема, зимові речі, засоби гігієни, окрім того, щомісячно кожна сім'я отримує продовольчі набори.

Кількість новоприбулих сімей збільшується, і кожна родина, яка приїждить до нас, отримує первинну допомогу у кіноконцертному комплексі.

**— Як взагалі це працює? Людина приходить до ПД ВПО, каже, що їй необхідно, та отримує те, чого потребує?**

— Наразі ПД ВПО працює з 14:00 до

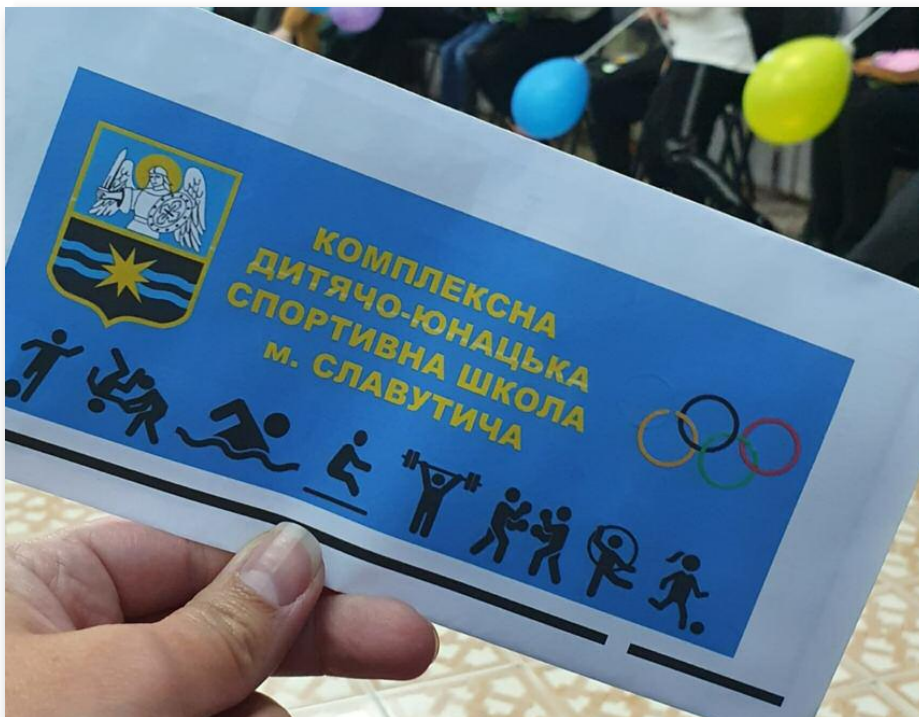
18:00. В цей час люди можуть приходити й вибирати собі потрібні речі. Також вони можуть телефонувати мені та запитувати, чи є необхідне їм у наявності. Якщо речі відсутні, ми фіксуємо потребу у спеціальному журналі і потім, коли надходить та чи інша річ, телефонуємо і запрошуємо переселенців її отримати.

Зараз дуже потрібні теплі речі — як жіночі, так і чоловічі, зокрема чоловічі чоботи, куртки, взагалі теплий одяг, тепле взуття з 38-го розміру по 46-й.

Ми намагаємося задовольнити кожну людину, і спілкуючись з переселенцями, говоримо їм, щоб вони не поспішали йти на ринок і щось купувати: всі проблеми вирішуються завдяки нашим небайдужим славутичанам.

Хочеться подякувати кожному мешканцю міста за те, що ми настільки згуртовані, настільки не байдужі до чужого лиха, яке найшло на нашу неньку Україну.

Ми робимо все можливе, щоб тим переселенцям які живуть у нас, було спокійніше, щоб вони відчували нашу щирість і доброту. Я завжди кажу переселенцям: «Ви не турбуйтеся, якщо вам потрібно килим, зараз ми дамо оголо-



шення — і килим буде». Нещодавно бабуся, якій 74 роки, попросила швацьку машинку — наразі є 3 швацькі машинки, і сьогодні вона повинна прийти та обрати ту, котра буде до вподоби.

Одна пані приїхала з Енергодару і по роботі їй був потрібен принтер, то ми за вечір разом із Олександром Кейс - дякую їй за співпрацю! — той принтер знайшли.

Славутичани приносять теплі речі, дитячі речі, дитячий інвентар, столики, коляски, посуд, білизну. Деякі переселенці, навіть думали, що це гуманітарна допомога, але ж ні, — це наші славутичани.

Тому не перестану повторюватися що настільки ми були згуртовані, коли із прапорами виганяли окупанта із нашого Славутича в березні, настільки ми зараз дуже дружні, допомагаючи переселенцям, які приїхали у Славутич.

**— Чи можуть до вас звертатись люди, наприклад, із Чернігова, які не оформлювали статус ВПО, але вимушено живуть у Славутичі? Чи існує реєстр ВПО?**

— У нас є реєстр, і особи, які звертаються про допомогу, в обов'язковому порядку показують довідку внутрішньо переміщеної особи. Однак, випадки бувають різні. Є особи, які не зареєстру-

валися. Нагадаю: якщо людина прибула/зареєстрована в місті, яке на час реєстрації перебувало у облозі або окупації, в якому точилися бойові дії, держава виплачує їй допомогу.



Проте, навіть якщо людина чомусь не зареєстрована, але їй потрібна допомога і в неї немає довідки, ми спробуємо допомогти — у воєнний час це для людини може бути критично.

Зрозумійте, що є алгоритм. Є переселенці, які отримали відповідний статус і мають довідки про ВПО. Інша особа приїхала, проживає тут, але своєчасно не зареєструвалася, проте зараз вже не

може отримати цю довідку, тому що Славутич і Чернігів наразі не в окупації. В таких випадках людина пише заяву на ім'я міського голови, вказуючи місце проживання, описує свої обставини, пояснює складність ситуації — і суб'єкти соціальної роботи їй допомагають.

**— Скільки наразі у Славутичі сімей ВПО?**

— 5 березня славутичський Центр соціальних служб почав реєструвати усіх внутрішньо переміщених осіб - тоді іншої реєстрації не було, а ми розпочали процес, щоб, по-перше, знати скільки у місті вимушених переселенців та, по-друге, щоб їх підтримати хоча б мінімальними продовольчими наборами, щоб вони мали змогу отримувати їх разом із славутичанами у ЗОШ №1.

Від 5 березня по сьогоднішній день то їх буде 1300 осіб, з них 371 дитина. Всього у Славутичі проживало 616 сімей, хтось виїжджав, хтось повертався, тож станом на сьогодні по жур-

налу центру соціальних служб у Славутичі 155 сімей, а це 330 осіб, з яких 88 дітей.

Для вирішення проблем та швидкої допомоги ВПО ми створили 3 групи у Viber. Перша група — це всі переселенці, які зареєстровані в місті Славутичі.

В цій групі ми викладаємо новинки, які є в Славутичі, як працюють спортивні



споруди, школа мистецтв, палац дитячої та юнацької творчості, інформацію про заходи, котрі відбуваються у місті. Звісно, в цій групі ми постійно розповсюджуємо інформацію про алгоритм дій для отримання ВПО необхідної допомоги.

Друга група - це група з керівників-координаторів, які відповідають за поселення осіб, що їдуть у Славутич і будуть поселятися у державному закладі.

Третя група — це, зокрема, ті особи, які вже проживають у закладі, і напряму звертаються до нас зі своїми потребами.

— *Чимало людей бажали б допомогти, але не знають, як це зробити.*

— Кому як зручно. По всіх групах на Facebook, які стосуються Славутича, є інформація щодо графіку нашої роботи. Нагадаю, ми працюємо щоденно, з понеділка по п'ятницю, з 14:00 до 18:00.

Деякі славутичани телефонують мені з інформацією, що хочуть допомогти, але вони похилого віку і не можуть самі принести речі, які готові віддати. У таких випадках ми знаходимо людей з транспортом, які здійснюють доставку пожертв до центру.

У інших є можливість прийти тільки зранку — в таких випадках люди залишають речі біля кабінету, а вже о 14-й годині приходять дівчата-волонтери та розбирають принесене.

Ми йдемо назустріч і знаходимо варіанти, за якими людина, яка хоче допомогти у такий складний воєнний час,



могла б це зробити у зручний для неї спосіб.

Наразі волонтери встигають все, інколи їм на допомогу приходимо ми, працівники центру соціальних служб.

— *Чи розповідали вам вимушені переселенці, чому вони обирають саме Славутич?*

— Так, розповідали. По-перше, тому що у них тут є знайомі, в когось родичі. Для енергодарців Славутич є містом-побратимом — дуже схожим на Енергодар, а отже зрозумілим.

Звісно, обирають Славутич, тому що це місто нове, затишне та комфортне.

Також не потрібно забувати про цінову політику, тому що знімати квартиру у

Славутичі, у порівнянні з Черніговом, Києвом або Львовом, набагато дешевше.

Зараз почали дзвонити і запитувати, чи потрібно виїхати з міста: переселенців лякають останні новини, щодо наступу з боку білорусії, тому що Славутич близько від кордону.

На останок, я би хотіла сказати що перемога буде за нами, ми вистоїмо, ми побороємо фашистську навалу, російських окупантів. ми будемо вчити й говорити українською мовою!

Ми будемо патріотами та вже є патріотами своєї України!

Ми допоможемо кожному, хто до нас звернеться.

## Ukraine NOW ua

**Газета:** «Новини ЧАЕС»

**Засновник:** ДСП «Чорнобильська АЕС»

Газету засновано у 1995 році. Свідectво про держреєстрацію друкованого засобу масової інформації Кі №830 від 11 листопада 2004 року.

Рукописи, надані в редакцію, не редагуються й не рецензуються. Редакційна колегія може не поділяти точку зору авторів публікацій.

**Відповідальний за випуск:** Віталій Медвідь

**Над номером працювали:** Майя Руденко, Анастасія Єрашова, Тетяна Грива, Дмитрій Корчак

**Зворотній зв'язок:** korchak@chnpp.gov.ua  
+380 4593 421 97